



EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0202/2010

14.6.2010

VERSLAG

over de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied en de rol van macroregio's in het kader van het toekomstige cohesiebeleid (2009/2230(INI))

Commissie regionale ontwikkeling

Rapporteur: Wojciech Michał Olejniczak

PR_INI

INHOUD

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT **Error! Bookmark not defined.**

TOELICHTING **Error! Bookmark not defined.**

ADVIES VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN **Error! Bookmark not defined.**

ADVIES VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, VOLKSGEZONDHEID EN
VOEDSELVEILIGHEID **Error! Bookmark not defined.**

ADVIES VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME **Error! Bookmark not defined.**

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE **Error! Bookmark not defined.**

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied en de rol van macroregio's in het kader van het toekomstige cohesiebeleid (2009/2230(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied en het daarbij aanleunende indicatief actieplan (COM(2009)0248),
 - gezien de door de Raad op 26 oktober 2009 aangenomen conclusies over de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 8 juli 2008 over de gevolgen voor het milieu van de geplande gasleiding in de Oostzee tussen Rusland en Duitsland¹,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 16 november 2006 inzake een Oostzeestrategie voor de noordelijke dimensie²,
 - gezien de adviezen van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied (ECO/261) en "Macroregionale samenwerking - Uitbreiding van de Oostzeestrategie naar andere macroregio's in Europa" (ECO/251),
 - gezien het advies van het Comité van de Regio's "De rol van de lokale en regionale overheden in de nieuwe strategie voor het Oostzeegebied" van 21-22 april 2009,
 - gezien het initiatiefadvies van het Comité van de Regio's "Witboek van het Comité van de Regio's over multilevel governance" CdR 89/2009 fin,
 - gelet op artikel 48 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling en de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de Commissie vervoer en toerisme (A7-0202/2010),
- A. overwegende dat sinds de uitbreiding van de Europese Unie in 2004 de Oostzee inderdaad een binnenzee van de EU is geworden, die landen met elkaar verbindt maar ook een uitdaging vormt, en dat de landen in het gebied van de Oostzee onderling sterk afhankelijk zijn van elkaar en voor dezelfde problemen staan,
- B. overwegende dat de strategie voor het Oostzeegebied als proefproject fungeert voor toekomstige strategieën voor macroregio's en dat het wetslagen van deze strategie model kan staan voor de manier waarop toekomstige strategieën vorm kan worden gegeven,

¹ PB C 297E van 3.12.2009, blz. 3.

² PB C 314E van 21.12.2006, blz. 330.

- C. overwegende dat het idee om rond gemeenschappelijke doelstellingen en ontwikkelingsproblemen geconcentreerde functionele regio's te vormen kan bijdragen tot een effectiever regionaal beleid van de Europese Unie,
 - D. overwegende dat een geïntegreerde aanpak ter wille van de doeltreffendheid van het regionaal beleid – vooral met het oog op de na 2013 door te voeren beleidshervorming – moet worden ondersteund en ontwikkeld, en dat er ook strategieën voor macroregio's die op de hele Europese Unie van toepassing zijn moeten worden ontworpen, hoewel de toepassing daarvan niet mag leiden tot hernationalisering van het cohesiebeleid,
 - E. overwegende dat de Oostzee nog steeds de meest vervuilde zee van de Europese Unie is, en dat de milieusituatie aldaar niet nog verder mag verslechteren door de uitvoering van grootschalige infrastructuurprojecten in en rond de Oostzee (ook in landen buiten de EU),
1. spreekt zijn waardering uit voor de goedkeuring door de Europese Commissie van en de steun van de Raad voor de strategie voor het Oostzeegebied, waar het Parlement al sinds 2006 op heeft aangedrongen;
 2. is vooral ingenomen met het feit dat de strategie er is gekomen na uitvoerige raadpleging van de belanghebbende partijen in de lidstaten, waarbij niet alleen overleg is gepleegd met nationale, regionale en lokale overheidsinstanties, maar ook met vertegenwoordigers van de academische wereld, het bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties, waaruit moge blijken dat het raadplegingsproces en het feit dat de partners van meet af aan bij de uitwerking van de strategie zijn betrokken in sterke mate medebepalend zijn voor het welslagen ervan; verwelkomt in dit verband de oprichting van een burgermaatschappelijk forum in de regio zoals de Baltic Sea Action Summit, en roept op tot soortgelijke initiatieven voor toekomstige macroregio's waarbinnen publieke en particuliere actoren samen kunnen worden betrokken bij de ontwikkeling van macroregionale strategieën;
 3. pleit er in deze context voor plaatselijke gemeenschappen nauwer te betrekken bij het opzetten van bredere en zorgvuldiger gedefinieerde communicatie- en overlegmechanismen, o.a. via de lokale media (lokale televisie, radio en gedrukte en online kranten); dringt er bij de Commissie op aan een speciaal webportaal voor de Oostzeestrategie in te richten, dat zou fungeren als forum voor de uitwisseling van ervaringen met betrekking tot huidige en toekomstige projecten die door centrale en lokale overheden, NGO's en andere entiteiten die actief zijn in het Oostzeegebied worden opgezet;
 4. is ingenomen met de EU-strategie voor 2020, die strookt met de in het kader van de strategie voor het Oostzeegebied gedefinieerde doelstellingen, en merkt op dat de EU-strategie voor 2020 een effectief kader kan vormen voor de tenuitvoerlegging en verbetering van de strategie voor het Oostzeegebied;
 5. is ervan overtuigd dat de in het kader van de strategie vastgestelde, op een geïntegreerde visie gebaseerde nieuwe samenwerkingsstructuur mogelijkheden opent voor een rationelere en effectievere aanwending van de voor de milieubescherming en ontwikkeling van het Oostzeegebied beschikbare financiële middelen, die zowel afkomstig zijn uit EU- als uit nationale fondsen, alsmede van diverse financiële instellingen;

6. vestigt de aandacht op de wanverhouding die zich in termen van economische ontwikkeling en innovatie voordoet in het Oostzeegebied en op de noodzaak het potentieel van alle regio's te vergroten, ook dat van de sterk ontwikkelde gebieden, aangezien deze de verst achtergebleven regio's kunnen helpen vooruit te komen; wijst op de noodzaak nieuwe gebieden met ontwikkelings- en innovatiepotentieel te stimuleren en gebruik te maken van de mogelijkheid om de toegevoegde waarde van de Oostzeestrategie en andere toekomstige macroregionale strategieën te benutten voor het bereiken van een hoger niveau van synergie, waardoor bestaande verschillen kunnen worden teruggedrongen, zodat er een permanente ruimte van gemeenschappelijke welvaart ontstaat met een hoge concurrentiecapaciteit, hetgeen van cruciaal belang is met het oog op de vergrijzende bevolking en het ontstaan van nieuwe mondialiseringspatronen;
7. benadrukt dat de bestaande rechtshandelingen van de Europese Unie voor de versterking van de interne markt, zoals de dienstenrichtlijn, snel en consequent moeten worden geïmplementeerd om de Oostzeeregio als economische regio aantrekkelijker te maken;
8. spoort de lidstaten en de regio's ertoe aan om de voor 2007-2013 beschikbare structuurfondsen subsidies aan te wenden ter maximale ondersteuning van de strategie, in het bijzonder ter bevordering van nieuwe werkgelegenheid en economische groei in de gebieden die het meest zijn getroffen door de economische crisis, en pleit er tegelijkertijd voor om – waar dat gerechtvaardigd is – nog tijdens de lopende programmeringsperiode wijzigingen aan te brengen in de operationele programma's; benadrukt dat het benutten van de bijzondere kenmerken van de regio zou kunnen leiden tot een veel effectiever gebruik van de structuurfondsen en het creëren van toegevoegde waarde op regionaal niveau;
9. merkt op dat de wereldwijde financiële en economische crisis verregaande gevolgen heeft gehad voor alle landen in de regio, met name de Baltische staten; roept alle belanghebbenden ertoe op hun inzet ten behoeve van de EU-strategie voor het Oostzeegebied niet te laten verslappen vanwege de crisis;
10. is van mening dat alle stappen die in het kader van de sectorale beleidsvormen met een territoriale dimensie worden ondernomen van kapitaal belang zijn voor het welslagen van de strategie en het bereiken van de ambitieuze doelstellingen van de daaropvolgende macroregionale strategieën, met inbegrip van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, het visserij- en transportbeleid, het industriebeleid, het onderzoekbeleid en een consistent te voeren infrastructuurbeleid, alsook voor de gecombineerde inzet van de voor de gezamenlijk gedefinieerde doelstellingen op een bepaald terrein beschikbare middelen; in deze context zou er tevens een beleidsevaluatie moeten worden uitgevoerd ter beoordeling van deze nieuwe doelstellingen, moet daarvoor op EU-niveau een passend model worden uitgewerkt en moet worden bepaald hoe dit model zich dient te verhouden tot de bestaande nationale en lokale structuren;
11. is van mening dat de territoriale dimensie van de strategie zal leiden tot de concrete ontwikkeling van het territoriaal cohesieconcept, dat door het Verdrag van Lissabon op één lijn wordt gesteld met de economische en sociale cohesie, en roept de Commissie er in deze context toe op om na 2013 een actieve dialoog aan te gaan over de rol en het effect van de macroregionale beleidsvormen van de EU;
12. pleit voor de formulering op basis van de territoriale samenwerkingsregels van specifieke bepalingen in het kader van de komende algemene structuurfondsenverordening, die

duidelijk moeten zijn, moeten zijn aangepast aan de specifieke administratieve cultuur en geen bijkomende administratieve belasting voor de begunstigden mogen teweegbrengen, zodat de samenwerking tussen landen en regio's kan worden geïntensiveerd, en pleit tevens voor de ontwikkeling van aanvullende gezamenlijke beleidsstrategieën die de regio op Europees en internationaal niveau aantrekkelijker kunnen maken en vervolgens als model kunnen fungeren voor de grensoverschrijdende samenwerking;

13. wijst op het feit dat de strategie voor het Oostzeegebied dient te worden beschouwd als een proces waarbij beleid en samenwerkingsactiviteiten in beginsel voortdurend in ontwikkeling zijn, zodat de te voeren strategie moet worden bijgesteld, en dat het hoofddoel erin moet bestaan optimale mechanismen te vinden die kunnen worden toegepast op andere nieuwe macroregionale strategieën; onderstreept in dit verband dat succesvolle initiatieven en de resultaten daarvan moeten worden geïnventariseerd, samengevat en gepromoot; steunt het plan van de Commissie om een database van optimale praktijken aan te leggen, zodat deze praktijken kunnen worden gebruikt voor de ontwikkeling van toekomstige macroregionale strategieën;
14. is van mening dat territoriale samenwerking in het kader van een voor macroregio's te ontwikkelen strategie krachtig kan bijdragen tot de versterking van het integratieproces door het maatschappelijk middenveld nauwer te betrekken bij de besluitvorming en de tenuitvoerlegging van concrete maatregelen; is in deze context voorstander van de implementatie van met name sociale, economische, culturele, educatieve en toeristische elementen via de te ontwikkelen macroregionale strategieën en acht het ter versterking van de betrokkenheid van plaatselijke maatschappelijke organisaties en met het oog op het subsidiariteitsbeginsel tevens van belang ook macroregionale strategieën te promoten door de oprichting van Europese groeperingen voor territoriale samenwerking (EGTS);
15. onderstreept dat cultuur, onderwijs, onderzoek en innovatie verder tot ontwikkeling moeten worden gebracht en dat de lidstaten ertoe moeten worden aangemoedigd met name op het laatstgenoemde gebied nauw samen te werken; onderkent dat samenwerking op onderwijsgebied ongetwijfeld heel nuttig is, maar dat de bevoegdheid op dat terrein bij de lidstaten moet blijven berusten; pleit voor nauwere strategische samenwerking en striktere langetermijnplanning voor macroregio's;
16. wijst er met het oog op het subsidiariteitsbeginsel en het brede potentieel tot samenwerking op lokaal en regionaal niveau op dat er duidelijk behoefte is aan een effectieve, meerlagige samenwerkingsstructuur, die kan worden bewerkstelligd door het bevorderen van sectorale partnerschappen met periodieke bijeenkomsten van de bevoegde beleidsmakers, zodat de deelnemende entiteiten meer verantwoordelijkheid met elkaar kunnen delen en tegelijkertijd de organisatorische soevereiniteit van de lidstaten en regio's kan worden gevrijwaard; dringt er daarom op aan de bestaande grensoverschrijdende samenwerkingsmechanismen op lokaal en regionaal niveau te verbeteren, te ontwikkelen en te versterken;
17. benadrukt het feit dat de nieuwe 'macroregionale' samenwerkingsopzet in hoge mate is gebaseerd op een 'top-down'-benadering – bij de ontwikkeling waarvan de lidstaten een beslissende rol vervullen – en dat daardoor een nieuwe bestuurslaag wordt gecreëerd; in het kader van dit nieuwe samenwerkingsmodel moet worden bewerkstelligd dat de natuurlijke handicaps van de perifere regio's worden getransformeerd tot nieuw te benutten kansen en mogelijkheden en dat de ontwikkeling van deze regio's wordt gestimuleerd;

18. is van mening dat het gezamenlijke potentieel van macroregio's een optimaal antwoord kan bieden op de problemen die zich in een bepaalde regio voordoen; tegelijk bieden zij de mogelijkheid om op een effectieve en efficiënte manier gebruik te maken van de specifieke mogelijkheden en middelen van elke regio op zich;
19. verzoekt de Europese Commissie een evaluatie op te maken van de eerste resultaten en ervaringen die de EU-strategie voor het Oostzeegebied heeft opgeleverd, aan de hand waarvan potentiële bronnen en methoden voor de financiering van macroregionale strategieën in kaart kunnen worden gebracht, en verzoekt haar te helpen deze strategie als modelproject te gebruiken om de doelmatigheid van andere macroregionale strategieën aan te tonen; beklemtoont evenwel dat de ontwikkeling van macroregio's in wezen een aanvullend hulpmiddel dient te zijn en niet ten doel mag hebben de prioritaire rol van EU-financiering bij de ondersteuning van individuele lokale en regionale programma's te vervangen;
20. merkt op dat de uitvoering van de Oostzeestrategie tot dusver zeer traag is verlopen; is van oordeel dat de op de begroting-2010 uitgetrokken middelen kunnen worden gebruikt om de implementatie van de strategie te verbeteren; betreurt het dan ook dat de bewuste gelden nog altijd niet zijn uitbetaald en herinnert de Commissie eraan hoe belangrijk het is dat deze middelen zo spoedig mogelijk voor de in het kader van de Oostzeestrategie beoogde doeleinden worden toegekend;
21. vestigt er met het oog op mogelijke toekomstige macroregionale strategieën de aandacht op dat de Europese Commissie een oplossing moet zien te vinden voor haar eigenmiddelenproblematiek, ten einde op dergelijke strategieën te kunnen anticiperen aan de hand van de territoriale specifieke kenmerken van de betrokken regio's, om de deelnemende lidstaten van nieuwe ideeën te voorzien met betrekking tot aangelegenheden van Europees belang en hen te ondersteunen bij de uitwerking van een strategie; verzoekt de Europese Commissie op de tenuitvoerlegging van deze strategieën toezicht te houden door te fungeren als coördinator, nieuwe prioriteiten uit te werken en de beschikbare middelen te besteden conform de gespecialiseerde behoeften en expertisevereisten, waarbij dubbel werk moet worden vermeden;
22. roept de Europese Commissie ertoe op om, gelet op de behoefte aan een tussentijdse analyse van de EU-strategie voor het Oostzeegebied, concrete instrumenten en criteria uit te werken voor de beoordeling van projecten op basis van vergelijkbare indicatoren;
23. roept de Europese Commissie, de lidstaten en zijn eigen leden ertoe op antwoorden te formuleren op de vraag hoe de macroregionale strategieën er moeten uitzien, hoe gelijke behandeling kan worden gegarandeerd (door ze als aparte programma's dan wel als een onderdeel van het cohesiebeleid te behandelen), wie ze moet uitvoeren en hoe dit dient te gebeuren, en uit welke bronnen zij moeten worden gefinancierd teneinde onnodige opeenhoping en fragmentatie van EU-middelen te voorkomen, met name in de context van de EU-strategie voor 2020, de herziening van de EU-begroting en het debat over het te voeren cohesiebeleid;
24. benadrukt dat de Europese meerwaarde van macroregio's gelegen is in de versterking van de lidstaat- en regio-overschrijdende samenwerking, hetgeen ook de reden is waarom de Europese programma's voor territoriale samenwerking in grensoverschrijdend, transnationaal en interregionaal verband van cruciaal belang zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de macroregio's; pleit er daarnaast ook voor om de strategie

voor het Oostzeegebied te beschouwen als een strategie van de Europese Unie die gebaseerd is op diverse sectoren van EU-beleid, waarvoor een duidelijk gedefinieerd tijdschema en concrete doelstellingen zijn vastgelegd; is van oordeel dat deze strategie, gezien haar horizontale karakter, als macroregionaal kan worden beschouwd en dat de coördinatie ervan moet ressorteren onder het regionaal beleid;

25. is van mening dat de ontwikkeling van grootschalige beleidsplannen zoals macroregionale strategieën in meer algemene zin zou moeten bijdragen aan de versterking van de rol van lokale en regionale instanties bij de tenuitvoerlegging van het EU-beleid;

Externe dimensie

26. dringt in het kader van de strategie voor het Oostzeegebied en van de toekomstige macroregionale strategieën aan op nauwere betrekkingen tussen de Europese Unie en de niet-EU-landen, met name bij de uitvoering van grootschalige projecten met ingrijpende gevolgen voor het milieu; dringt voorts aan op samenwerking tussen EU- en niet-EU-landen om de veiligheid binnen deze regio te verbeteren en de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit te ondersteunen;
27. wijst op de noodzaak te streven naar meer samenwerking tussen met name Rusland en Wit-Rusland en de Baltische staten bij de uitbouw van het energienetwerk en hiervoor intensiever gebruik te maken van de energiedialoog tussen de EU en Rusland, hetgeen tevens mogelijkheden biedt om Rusland bij de Oostzeestrategie te betrekken; verwacht dat alle partijen in het Oostzeegebied zich aansluiten bij internationale overeenkomsten zoals het Verdrag van Espoo en het Verdrag van Helsinki, zich houden aan de richtsnoeren van de Commissie van Helsinki (HELCOM), en binnen dit kader samenwerken;
28. verzoekt de Commissie te zorgen voor doelmatige samenwerking en coördinatie met de HELCOM en de lidstaten in het Oostzeegebied, met het oog op een duidelijke afbakening van de taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de uitvoering van het HELCOM-actieplan 2007 voor de Oostzee en van de bovengenoemde EU-strategie en het bijbehorende actieplan, zodat er een effectieve, brede beleidsstrategie voor de regio kan worden gevoerd;
29. wijst met name op de status van de enclave Kaliningrad Oblast, die is omringd door EU-lidstaten; benadrukt de noodzaak om de sociale en economische ontwikkeling in de regio te stimuleren, zodat Kaliningrad kan opereren als een "gangmaker" of "proefregio" voor nauwere betrekkingen tussen de EU en Rusland, waarbij ook niet-gouvernementele organisaties, culturele en onderwijsinstellingen en lokale en regionale autoriteiten moeten worden betrokken;
30. is van mening dat ook de nieuwe Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Rusland recht moet doen aan de samenwerking in het Oostzeegebied; is ingenomen met de inspanningen van de Commissie en de lidstaten in de regio om met Rusland samen te werken op een groot aantal terreinen, zoals transportverbindingen, toerisme, grensoverschrijdende risico's voor de volksgezondheid, milieubescherming, aanpassing aan de klimaatverandering, milieuzaken, douane- en grenscontroles en met name energiekwesties; is van mening dat de gemeenschappelijke ruimtes die de EU en Rusland hebben gecreëerd in dit verband een nuttig kader zullen bieden en roept Rusland ertoe op

in dit samenwerkingsverband een gelijkwaardige rol te vervullen;

31. benadrukt dat de regio minder afhankelijk moet worden van Russische energie; is ingenomen met de verklaring van de Europese Commissie over de behoefte aan meer onderlinge verbindingen tussen de lidstaten in de regio en aan een grotere diversificatie van de energievoorziening; roept in dit verband op tot meer steun voor de aanleg van LNG-havens;
32. is van mening dat er ter wille van een doelmatige milieubescherming en van de biodiversiteit overeenkomsten moeten worden gesloten met de niet-EU-landen die deel uitmaken van de functionele regio's waarop de strategieën betrekking hebben, zodat zij dezelfde, in de relevante EU-wetgeving vervatte waarden, rechten en plichten kunnen delen;
33. is van mening dat de samenwerking tussen de landen in het Oostzeegebied voorrang moet krijgen en moet plaatsvinden op het hoogste politieke niveau van staatshoofden en regeringsleiders, aangezien dit een voorwaarde is voor de bevordering van deze samenwerking en voor het realiseren van politieke ambities; verzoekt met het oog hierop regelmatige bijeenkomsten van de staatshoofden en regeringsleiders van het Oostzeegebied te organiseren;

Milieu- en energieaspecten

34. onderstreept de noodzaak tot het opmaken van milieueffectbeoordelingen van lopende en toekomstige energie-infrastructuurprojecten, waarbij vooral rekening moet worden gehouden met de bestaande internationale verdragen; verzoekt de Europese Commissie een adequaat interventieplan te ontwikkelen voor technische incidenten en andere mogelijke rampen, dat tevens voorziet in methoden om voor dergelijke evenementen economische oplossingen te bedenken; onderstreept dat dezelfde opzet moet worden gevolgd bij alle toekomstig projecten, zodat de veiligheid van de landen rond de Oostzee die betrokken zijn bij andere nog uit te werken macroregionale strategieën, de milieusituatie en de scheepvaartcondities niet in gevaar komen; acht het in het kader van duurzame ontwikkeling en groene groei van belang dat de milieubescherming in alle macroregio's volledig tot haar recht kan komen, en dat milieu-, verkeers- en andere aspecten daarbij in dezelfde mate worden betrokken;
35. onderstreept de noodzaak tot instelling van een milieuwaarnemingspost voor de Oostzee, van een vroegtijdig waarschuwingssysteem voor ongelukken en ernstige grensoverschrijdende vervuilingincidenten en van een gemeenschappelijke interventiemacht voor dit soort situaties;
36. vestigt de aandacht op de strategische betekenis van het Oostzeegebied voor de ontwikkeling van gezamenlijke projecten inzake energie-infrastructuur ter verdere diversifiëring van de energieproductie en -voorziening, waarbij speciaal de nadruk moet komen te liggen op projecten voor hernieuwbare energie zoals onshore en offshore windmolenparken, geothermische energie of biogasininstallaties voor gebruikmaking van in de regio beschikbare biobrandstoffen;
37. wijst op de al bestaande positieve samenwerking op energie- en klimaatgebied tussen de Raad van Oostzeelanden en de Noordse Raad in het kader van de noordelijke dimensie;

38. benadrukt dat de EU-landen met het oog op de voorgenomen uitbreiding van het gebruik van kernenergie in het Oostzeegebied de meest strikte veiligheids- en milieunormen moeten hanteren, en dat de Europese Commissie erop moet letten en moet controleren of in de buurlanden dezelfde aanpak en dezelfde internationale verdragen worden gevolgd, met name in de landen die voornemens zijn kernenergiecentrales te bouwen aan de buitengrenzen van de EU;
39. benadrukt dat de EU en haar lidstaten rondom de Oostzee dringend een oplossing moeten zien te vinden voor de ernstige milieuproblemen waarmee de regio te kampen heeft, zoals eutrofiëring, de gevolgen van de lozing van gevaarlijke stoffen op de zeebodem en de bedreiging van de mariene biodiversiteit, vooral met betrekking tot bedreigde vissoorten; herinnert eraan dat de Oostzee een van de meest verontreinigde zeegebieden ter wereld is;
40. benadrukt dat er in alle lidstaten een gemeenschappelijke methode moet worden ingevoerd voor de inventarisatie van bronnen van verontreiniging en voor de uitwerking van een plan voor de geleidelijke uitbanning daarvan;
41. ziet het als positief dat de duurzaamheid van het milieu een van de voornaamste pijlers vormt van de EU-strategie voor het Oostzeegebied en het bijbehorende actieplan;
42. is van oordeel dat een van de grootste obstakels voor het bereiken van de doelstellingen van de Oostzeestrategie is gelegen in het gebrek aan consistentie met andere EU-beleidsterreinen, zoals het GLB, dat de eutrofiëring verergert, en het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB), dat niet milieuvriendelijk is; is van mening dat het GLB en het GVB dusdanig moeten worden hervormd dat zij bijdragen aan de verwezenlijking van een ecologisch duurzaam Oostzeegebied;

Vervoers- en toeristische aspecten

43. benadrukt dat prioritair moet worden gestreefd naar een effectief en milieuvriendelijk transport- en communicatienetwerk voor vervoer over zee, te land en over de binnenwateren (waarbij in het maritieme netwerk een prominente rol moet worden toebedeeld aan het goederenvervoer), dat tijdig kan anticiperen en inhaken op bestaande en toekomstige behoeften, waarbij rekening moet worden gehouden met de bepalingen van de bijgewerkte versie van het Natura 2000-document en speciaal aandacht moet worden besteed aan de verbindingen tussen de Oostzeeregio en andere Europese regio's via de Baltisch-Adriatische corridor en de Centraal-Europese vervoerscorridor;
44. acht betere verbindingen, waarbij gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmodi, van essentieel belang voor de ontwikkeling van een sterkere, beter geïntegreerde economie in het Oostzeegebied;
45. beklemtoont de specifieke situatie van de Oostzeelanden, die momenteel grotendeels geïsoleerd zijn van het Europese vervoersnet, en is van oordeel dat deze strategie onder meer zou moeten bijdragen aan het wegwerken van het tekort aan goede infrastructuur en toegankelijkheid, alsook van de geringe interoperabiliteit tussen de diverse nationale vervoersnetten als gevolg van technische verschillen en administratieve obstakels, teneinde te komen tot een volledig multimodaal vervoerssysteem in de gehele Oostzeeregio;
46. onderstreept dat het Oostzeegebied beter moet worden geïntegreerd in de prioritaire trans-Europese vervoersnetwerken, vooral wat betreft de maritieme snelwegen (TEN-V 21), de

uitbreiding van de spoorwegas van Berlijn naar de Oostzeekust (TEN-V 1), de verbetering van de spoorwegas van Berlijn naar de Oostzeekust in combinatie met de scheepvaartverbinding Rostock-Denemarken en een snellere verbetering en benutting van de Rail Baltica-as (TEN-V 27); benadrukt daarnaast het feit dat ook de interconnecties tussen het Oostzeegebied en andere Europese regio's via de Baltisch-Adriatische corridor moeten worden voltooid;

47. wijst met nadruk op de noodzaak tot verbetering van de transportcapaciteit van het Oostzeegebied in oostelijke richting, met name om de transportinteroperabiliteit te verbeteren – in het bijzonder wat spoorverbindingen betreft – en tot versnelling van het vrachtvervoer aan de grenzen van de Europese Unie;
48. is van mening dat bijzondere prioriteit moet worden gegeven aan de verbindingen tussen havens en gebieden in het binnenland, onder andere via binnenwaterwegen, om ervoor te zorgen dat alle delen van het gebied kunnen profiteren van de voordelen van de groei van het goederenvervoer over zee;
49. benadrukt in dit verband de noodzaak van een effectieve grensoverschrijdende coördinatie en samenwerking tussen spoorwegen, zeehavens, binnenhavens, overslagterminals en logistieke faciliteiten om tot een duurzamer intermodaal transportsysteem te komen;
50. onderstreept het belang van de korte vaart in de Oostzee en de bijdrage die zij levert tot een efficiënt, milieuvriendelijk vervoersnet; wijst erop dat het concurrentievermogen van kortevaartverbindingen moet worden verbeterd om een efficiënt gebruik van de zee te garanderen; acht het derhalve noodzakelijk dat de Commissie het Europees Parlement zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk eind 2010, een effectbeoordeling voorlegt omtrent de gevolgen van de herziene bijlage VI van het MARPOL-verdrag, waardoor het zwavelgehalte van stookolie voor de scheepvaart in de zwavelemissiebewakingsgebieden in de Noord- en de Oostzee vanaf 2015 wordt beperkt tot 0,1%;
51. acht het positief dat in het actieplan van de Commissie de doelstelling is opgenomen om van de Oostzee een modelgebied te maken voor schone scheepvaart en een mondiaal voorbeeld op het gebied van maritieme veiligheid; acht deze doelstellingen van cruciaal belang om het toeristische potentieel van het gebied te behouden en te vergroten;
52. erkent dat voor deze doelstelling specifieke maatregelen nodig zijn, inclusief het adequate gebruik van scheepvaartloodsen of zeelieden met aantoonbare ervaring voor de moeilijkste engten en havens en de instelling van betrouwbare financieringsregelingen voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de duurzame exploitatie van schepen;
53. erkent het uitzonderlijke karakter van de geografische ligging van het Oostzeegebied, dat mogelijkheden biedt om actiever te werken aan de ontwikkeling van verbindingen met de EU en aangrenzende niet-EU-landen, en onderstreept tevens het belang van het toerisme voor de regionale economie en de mogelijkheden tot expansie daarvan; stemt in met de verklaring die is aangenomen op de tweede bijeenkomst van het Forum voor Oostzeetoerisme, waarin wordt gewezen op gemeenschappelijke promotieactiviteiten, initiatieven om nieuwe internationale markten te zoeken en de gewenste uitbouw van de infrastructuur;
54. wijst op de unieke mogelijkheden voor duurzaam toerisme die worden geboden door de aantrekkelijkheid van de Hanzesteden in het Oostzeegebied; steunt bovendien de

bevordering van het internationaal fietstoerisme, dat zowel ten goede komt aan het milieu als aan het midden- en kleinbedrijf;

55. is van mening dat ook watersport-, wellness- en spatoerisme, cultureel erfgoed en landschapsschoon een belangrijk potentieel bieden om het profiel van de regio als toeristische bestemming tot ontwikkeling te brengen; benadrukt daarom de noodzaak tot bescherming van natuurlijke kustgebieden, landschappen en cultureel erfgoed als hulpbronnen voor een duurzame toekomstige economie in de Oostzeeregio;
56. is van mening dat verbetering van de vervoersverbindingen en verwijdering van de knelpunten niet minder belangrijk zijn, en stelt vast dat de problemen bij de grensovergangen aan de oostgrens van de Unie met de Russische Federatie, waar zich vaak lange vrachtwagenfiles vormen, met alle risico's van dien voor het milieu, de sociale harmonie en de veiligheid van verkeer en chauffeurs, via deze strategie zouden kunnen worden opgelost, om aldus een vlot goederenverkeer door de Oostzeeregio te waarborgen;

o

o o

57. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de nationale parlementen, en de regeringen van de Russische Federatie, Wit-Rusland en Noorwegen.

TOELICHTING

In een tijdperk van mondialisering, versnelde klimaatverandering, ingrijpende demografische veranderingen en toegenomen economische concurrentie wordt steeds vaker duidelijk dat de zich aandienende problemen en uitdagingen geen administratieve of politieke grenzen kennen.

Het is bijgevolg noodzakelijk om specifieke antwoorden te formuleren op deze uitdagingen en om de bestaande politieke en financiële instrumenten hieraan aan te passen.

In deze context is het idee van macroregio's ontstaan – van functionele gebieden die zich op gemeenschappelijke doelstellingen of ontwikkelingsproblemen richten en bepaalde kenmerken delen of vergelijkbare geografische omstandigheden kennen.

De strategie voor het Oostzeegebied is de eerste en tot dusver de enige poging om een allesomvattende gemeenschappelijke strategie uit te werken voor de ontwikkeling van een dergelijke macroregio.

In een mededeling van de Europese Commissie¹ wordt het Oostzeegebied als volgt omschreven: "Het Oostzeegebied is zeer heterogeen in economisch, ecologisch en cultureel opzicht, maar de landen die er deel van uitmaken delen veel van de hulpbronnen met elkaar en zijn in hoge mate van elkaar afhankelijk". Deze onderlinge afhankelijkheid en de noodzaak om soortgelijke uitdagingen aan te gaan, rechtvaardigen een gecoördineerd optreden in het kader van de strategie voor het Oostzeegebied.

Deze strategie is aangenomen na uitvoerige raadpleging van de belanghebbende partijen in de lidstaten. In dit verband is niet alleen overleg gepleegd met overheidsinstanties, maar ook met vertegenwoordigers van de academische wereld, het bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties. Dit raadplegingsproces waarbij de partners van meet af aan betrokken zijn bij de werkzaamheden in verband met de strategie, kan op zich als een succes worden beschouwd. Dankzij deze aanpak is een voorstel geformuleerd voor een nieuwe manier van samenwerken in de Europese Unie. Regio's uit acht EU-lidstaten, maar ook uit landen buiten de Unie, waar in totaal bijna honderd miljoen mensen wonen, kunnen activiteiten plannen, prioriteiten stellen en maatregelen uitvoeren die hun gemeenschappelijke doelstellingen ten goede komen. Het voornaamste doel bestaat in het waarborgen van de adequate bescherming van het milieu en een harmonische economische en sociale ontwikkeling.

De strategie berust op vier pijlers die een efficiënter gebruik van communautaire programma's en nationale beleidslijnen tot doel hebben. Deze pijlers zijn:

- milieubescherming,
- bevorderen van de welvaart in de regio,
- vergroten van de toegankelijkheid en de aantrekkingskracht van de regio,
- garanderen van de veiligheid in de regio.

Daarnaast is de strategie onderverdeeld in vijftien prioritaire gebieden en zijn er meer dan zeventig speerpuntprojecten gedefinieerd.

¹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied (COM(2009)0248 van 10.6.2009).

Het uitgangspunt voor de strategie waren reeds bestaande projecten en initiatieven in de regio, zowel in het kader van EU-initiatieven als in de context van rechtstreekse samenwerking tussen de lidstaten in het Oostzeegebied. Deze bestaande acties zijn evenwel opgenomen in een nieuw samenwerkingskader en afgestemd op de beginselen voor een geïntegreerde benadering van het gevoerde beleid.

Een voorwaarde voor het welslagen van deze strategie is ongetwijfeld een goede coördinatie van de maatregelen die in het kader van alle beleidslijnen met een territoriale impact worden genomen, aangezien alleen het bundelen van de maatregelen en de beschikbare middelen voor de verwezenlijking van de voor een bepaalde regio gezamenlijk gedefinieerde doelstellingen ons in staat zal stellen om optimale resultaten te behalen. Om uitdagingen als de klimaatverandering doeltreffend aan te gaan, dienen we tevens rekening te houden met andere beleidsterreinen die hierop een rechtstreekse invloed hebben (zoals het visserijbeleid en het gemeenschappelijk landbouwbeleid).

De strategie voorziet eveneens in een nauwere samenwerking met buurlanden die geen lid zijn van de Europese Unie en waarvan het grondgebied deel uitmaakt van de functionele gebieden die door een bepaalde microregio zijn gedefinieerd of die een rechtstreekse invloed hebben op deze gebieden. Zo dient bij de bescherming van de kwaliteit van het water van de Oostzee rekening te worden gehouden met het feit dat ook rivieren in landen die geen rechtstreekse toegang hebben tot de Oostzee in deze zee uitmonden.

De voornaamste uitdaging bij de uitvoering van de strategie voor het Oostzeegebied bestaat in het tot stand brengen van een goede samenwerkingsstructuur, van doeltreffende coördinatie en een goed beheerssysteem.

De Europese Commissie dient evenwel de strategische kern te vormen van het alomvattende toezicht op de uitvoering van de strategie. De vrees bestaat echter dat de Europese Commissie op dit ogenblik niet over voldoende financiële en personele middelen beschikt om efficiënt te kunnen toezien op de verwezenlijking van de strategie.

Desalniettemin ligt de verantwoordelijkheid voor de eigenlijke uitvoering van de strategie bij de lidstaten. In dit verband lijkt de oprichting van nieuwe organisatorische en administratieve structuren niet wenselijk. Het is eerder onwaarschijnlijk dat deze structuren zouden bijdragen tot een efficiëntere tenuitvoerlegging van de strategie.

Een dergelijke benadering vereist uiteraard een extra organisatorische inspanning en brede samenwerking tussen instellingen, organisaties en partners in het kader van de verschillende beleidsterreinen op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau, in overeenstemming met het beginsel van multilevel governance, dat met name door het Comité van de Regio's¹ wordt aanbevolen.

Overeenkomstig dit beginsel zal het in eerste instantie de taak zijn van regionale overheden, niet-gouvernementele organisaties en verenigingen – die de lokale situatie en mogelijkheden het beste kennen – om de projecten in het kader van de strategie ten uitvoer te leggen. Het succes van de strategie zal in grote mate afhankelijk zijn van hun optreden.

Om ervoor te zorgen dat het idee van een geïntegreerde benadering geen dode letter blijft, dat de strategie meer is dan een verzameling van afzonderlijke projecten en dat deze toegevoegde waarde oplevert, is het bovendien noodzakelijk om concrete beoordelingseisen vast te leggen

¹ Initiatiefadvies van het Comité van de Regio's *"Witboek van het Comité van de Regio's over multilevel governance"*, CdR 89/2009 fin.

op basis van een reeks indicatoren die vergelijking mogelijk maken. Het is van groot belang dat in het voor 2011 aangekondigde verslag over de tenuitvoerlegging van de strategie een correct beeld wordt geschetst van de verwezenlijkingen en moeilijkheden, zodat het Poolse voorzitterschap eventuele aanpassingen en verbeteringen kan doorvoeren en de strategie zo een nieuwe impuls kan geven met het oog op de toekomst.

We moeten ons in de eerste plaats afvragen of dit de weg is die we met het cohesiebeleid willen inslaan, en of dit de meest geschikte manier is om de samenwerking in de Europese Unie te bevorderen. Is de vorming van macroregio's – functionele regio's bestaande uit een aantal gebieden die zich op gemeenschappelijke doelstellingen of ontwikkelingsproblemen richten en die dezelfde kenmerken hebben of vergelijkbare geografische omstandigheden kennen – een doeltreffende manier om de uitdagingen van het toekomstige cohesiebeleid aan te gaan?

8.4.2010

ADVIES VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN

aan de Commissie regionale ontwikkeling

inzake de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied en de rol van macroregio's in het kader van het toekomstige cohesiebeleid (2009/2230(INI))

Rapporteur: Adam Bielan

SUGGESTIES

De Commissie buitenlandse zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie regionale ontwikkeling onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. is ervan overtuigd dat de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied en de begeleidende actieplannen die zijn voorgesteld door de Commissie succesvoller kunnen zijn als er op constructieve en evenwichtige wijze wordt samengewerkt met de externe partners in de regio, met inbegrip van Rusland, Noorwegen, Wit-Rusland en intergouvernementele en niet-gouvernementele organisaties;
2. herhaalt de conclusies van de Raad van 28 september 2009¹ bij de goedkeuring van de EU-strategie voor het Oostzeegebied, waarin wordt opgemerkt dat dit een interne EU-strategie is en dat externe aspecten van de samenwerking zullen worden behandeld in het kader van de Noordelijke Dimensie, zoals tevens was aangegeven in de oorspronkelijke resolutie van het Europees Parlement van november 2006; benadrukt in dit verband het belang van nauwe sectorale samenwerking met Noorwegen, Wit-Rusland en met name Rusland, de enige niet-EU-lidstaat met rechtstreekse toegang tot de Oostzee, met name op het gebied van infrastructuur, veiligheid van het zeevervoer, waterbeheer en -kwaliteit en eutrofiëring, maar benadrukt dat dit niet tot gevolg mag hebben dat er extra bureaucratische structuren worden gecreëerd; wijst met name op de status van de enclave Kaliningrad Oblast, die is omringd door EU-lidstaten; benadrukt de noodzaak om de sociale en economische ontwikkeling te stimuleren in de regio Kaliningrad als een "voorbereider" van of "proefregio" voor verdere ontwikkeling van de betrekkingen tussen de EU en Rusland, waarbij niet-gouvernementele organisaties, culturele en onderwijsinstellingen en lokale en regionale autoriteiten betrokken worden;

¹ Doc. 13744/09.

3. is van mening dat er in de nieuwe Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst met Rusland rekening gehouden moet worden met de samenwerking in het Oostzeegebied; is verheugd over de inspanningen van de Commissie en de lidstaten in de regio om samen te werken met Rusland op een groot aantal terreinen, zoals vervoersverbindingen, toerisme, grensoverschrijdende bedreigingen van de volksgezondheid, milieubescherming, aanpassing aan de klimaatverandering, milieu, douane, grenscontrole, en met name energiekwesties; is van mening dat de gemeenschappelijke ruimten van de EU en Rusland in dit verband een waardevol kader zullen vormen en roept Rusland op een gelijkwaardige rol te spelen in deze samenwerking; benadrukt dat Russische vooruitgang ten aanzien van de rechtsstaat aanzienlijke gevolgen zou hebben voor de verdieping van de betrekkingen EU-Rusland;
4. onderstreept het belang van de regio voor de energiezekerheid van Europa en roept op EU-projecten te ontwikkelen gericht op de verbetering van de energieverbindingen tussen de lidstaten en het gebied;
5. benadrukt de noodzaak de afhankelijkheid van de regio van Russische energie te verkleinen; is verheugd over de verklaring van de Europese Commissie over de noodzaak tot meer verbindingen tussen de netten in de lidstaten in de regio en grotere diversificatie van de energievoorziening; roept in dit verband op tot meer steun voor de bouw van LNG-havens;
6. dringt er op aan dat met name de milieubescherming in de context van de aanleg van het Nord Stream-project wordt geëerbiedigd; dringt er bij de Commissie op aan verslag uit brengen aan het Europees Parlement, overeenkomstig zijn resolutie van 8 juli 2008¹, over de vraag of de nationale milieueffectrapportages voor de geplande gasleiding in de Oostzee zijn uitgevoerd in volledige overeenstemming met de internationale milieuwetgeving;
7. is zeer bezorgd over de recente gezamenlijke militaire manoeuvres van Wit-Rusland en Rusland, naar verluidt gericht op onder meer de verdediging van de Nord Stream-pijpleiding; verzet zich krachtig tegen het gebruik van het Nord Stream-project als excuus voor een grotere Russische militaire aanwezigheid in het Oostzeegebied;
8. is verheugd over het bedrag van 20 miljoen euro dat in de begroting van 2010 was geoormerkt voor de strategie voor het Oostzeegebied; merkt op dat dit een aanvulling vormt op andere fondsen, zoals de structuurfondsen, en dat het als onderdeel van het Europese Nabuurschaps- en partnerschapsinstrument alleen kan worden aangewend voor externe acties, wat feitelijk neerkomt op samenwerking met Rusland; verzoekt om in de toekomst bedragen die worden toegewezen aan de strategie voor het Oostzeegebied over te hevelen naar hoofdstuk 1 van de EU-begroting zodat ze ook beschikbaar zijn voor de coördinatoren en projectleiders van de strategie voor het Oostzeegebied, met name in de context van de verwezenlijking van duurzaamheidsdoelstellingen, en roept op om de mogelijkheid niet uit te sluiten dat er extra financiële middelen gevonden kunnen worden, met name via de Europese Investeringsbank en de Noordse Investeringsbank;
9. merkt op dat de wereldwijde financiële en economische crisis verre gaande gevolgen heeft

¹ PB C 294 E van 3.12.2009, blz. 3.

gehad voor alle landen in de regio, met name de Baltische staten; roept alle belanghebbenden op zich niet minder met de EU-strategie voor het Oostzeegebied bezig te houden vanwege de crisis;

10. betreurt echter dat de voor de strategie voor het Oostzeegebied geormerkte bedragen nog niet door de Commissie zijn uitbetaald; herinnert de Commissie er derhalve aan dat het belangrijk is dat de bedragen worden uitbetaald en gebruikt in overeenstemming met de verzoeken van het Europees Parlement;
11. onderstreept dat het gezien de strategische ligging om een gevoelige regio gaat; benadrukt dat verbeterde betrekkingen met externe partners in het Oostzeegebied ten goede zullen komen aan de gehele EU.
12. is ervan overtuigd dat het succes van EU-beleid, zoals de strategie voor het Oostzeegebied, wordt bepaald aan de hand van praktische resultaten die zichtbaar en voelbaar moeten zijn voor de burger, en dat gegeven de ernst van de uitdagingen voor het Oostzeegebied op het gebied van onder meer het milieu en infrastructuur, een grotere betrokkenheid van maatschappelijke organisaties cruciaal is;
13. herhaalt in dit verband dat om grensoverschrijdende projecten effectiever te maken, Rusland snel internationale beste praktijken op het gebied van transparantie en publieke verantwoordingsplicht in zijn nationale wetgeving zou moeten incorporeren en het Verdrag van Espoo (inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband) zou moeten ratificeren.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	8.4.2010
Uitslag eindstemming	+: 42 -: 0 0: 10
Bij de eindstemming aanwezige leden	Gabriele Albertini, Elmar Brok, Mário David, Marietta Giannakou, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Alexander Graf Lambsdorff, Krzysztof Lisek, Ulrike Lunacek, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, Andreas Mölzer, Raimon Obiols, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Bernd Posselt, Cristian Dan Preda, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Hannes Swoboda, Charles Tannock, Inese Vaidere, Kristian Vigenin
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Laima Liucija Andrikiienė, Elena Băsescu, Adam Bielan, Diogo Feio, Elisabeth Jeggle, Metin Kazak, Evgeni Kirilov, Norbert Neuser, Tomasz Piotr Poręba, Vittorio Prodi, Marietje Schaake, György Schöpflin, Traian Ungureanu
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Marije Cornelissen, Franziska Keller, Marek Henryk Migalski, Michail Tremopoulos

7.4.2010

ADVIES VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, VOLKSGEZONDHEID EN VOEDSELVEILIGHEID

aan de Commissie regionale ontwikkeling

inzake een EU-strategie voor de Oostzee en de rol van macroregio's in het toekomstige
cohesiebeleid
(2009/2230(INI))

Rapporteur voor advies: Anna Rosbach

SUGGESTIES

De Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie regionale ontwikkeling onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. benadrukt dat de EU en haar lidstaten rondom de Oostzee dringend het hoofd moeten bieden aan de ernstige milieuproblemen waarmee de regio te kampen heeft, zoals eutrofiëring, de gevolgen van de lozing van gevaarlijke stoffen op de zeebodem en de bedreiging van de mariene biodiversiteit, vooral met betrekking tot bedreigde vissoorten; herinnert eraan dat de Oostzee een van de meest verontreinigde zeegebieden ter wereld is;
2. benadrukt dat de omvang en de locatie moeten worden vastgesteld van de tijdens de Tweede Wereldoorlog geloosde giftige strijdgassen, samen met plannen voor de ruiming van deze gassen, en dat de risico's van projecten op de bodem van de Oostzee moeten worden onderzocht;
3. benadrukt dat er in alle lidstaten een gemeenschappelijke methode moet worden ingevoerd voor de inventarisatie van bronnen van verontreiniging en voor de uitwerking van een plan voor de geleidelijke uitbanning daarvan;
4. is verheugd dat de duurzaamheid van het milieu een van de voornaamste pijlers vormt van de EU-strategie voor het Oostzeegebied en het bijbehorende actieplan;
5. is echter van mening dat, hoewel de strategie voornamelijk op het mariene milieu is gericht, bij de onder het actieplan vallende projecten ook rekening moet worden gehouden

met en indien nodig voorrang moet worden verleend aan milieukwesties die betrekking hebben op de binnenlanden van de regio; pleit daarom voor de bescherming en ondersteuning van eeuwenoude kustgemeenschappen die zich bezighouden met traditionele maritieme activiteiten en voor de eerbiediging van het kustlandschap en de natuurlijke rijkdommen, onder meer door duurzame bestemmingsplannen in te voeren en buitensporige uitbuiting voor toeristische doeleinden te voorkomen;

6. merkt op dat de nutriëntenbelasting van de landbouw in grote mate bijdraagt aan de eutrofiëring van de Oostzee; dringt er daarom op aan dat de Commissie en de lidstaten in het kader van het actieplan maatregelen invoeren die verder rijken dan de momenteel door het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) geboden regelgeving, met het oog op een aanzienlijke vermindering van de nutriëntenbelasting;
7. is van oordeel dat een van de grootste obstakels voor het behalen van de doelstellingen van de Oostzeestrategie wordt gevormd door het gebrek aan consistentie met andere EU-beleidsreinen, zoals het GLB, dat de eutrofiëring verergert, en het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB), dat niet milieuvriendelijk is; gelooft dat het GLB en het GVB dusdanig moeten worden hervormd dat zij bijdragen tot het behalen van de doelstelling van een duurzaam Oostzeegebied;
8. benadrukt dat de aanleg van de Nord Stream-gasleiding op dit moment strategisch gezien het belangrijkste project in de regio is en verstrekkende gevolgen zal hebben voor het milieu; betreurt daarom dat in bovengenoemde strategie en bijbehorend actieplan de aanleg van de Nord Stream-gasleiding en andere vergelijkbare projecten en de gevolgen daarvan voor het milieu geen bijzondere aandacht krijgen;
9. benadrukt dat de landen van het Oostzeegebied nauw moeten samenwerken, overeenkomstig het Verdrag van Espoo, het Verdrag van Helsinki en de richtsnoeren van de Helsinki-commissie (Helcom), bij projecten die radicale gevolgen kunnen hebben voor de milieukwaliteit van het gebied;
10. verzoekt de Commissie en de lidstaten daarom dringend stappen te nemen, overeenkomstig het standpunt van het Parlement zoals vervat in zijn resolutie van 8 juli 2008 over de gevolgen voor het milieu van de geplande gasleiding in de Oostzee tussen Rusland en Duitsland¹, om ervoor te zorgen dat de negatieve milieueffecten van het gasleidingproject naar behoren worden onderzocht en ingeperkt in het kader van de onder het actieplan vallende projecten; is voorts van oordeel dat Nord Stream zelf verantwoordelijk moet zijn voor de financiering van de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat het milieu in het Oostzeegebied geen schade ondervindt van de aanleg van de gasleiding; dringt er tegelijkertijd op aan dat projecten die onnodig zijn omdat zij aan land kunnen worden uitgevoerd, in de toekomst worden vermeden;
11. is van oordeel dat er zo spoedig mogelijk in de hele EU een verbod moet worden ingevoerd op fosfaten in wasmiddelen; merkt op dat een dergelijke maatregel duidelijke voordelen zou kunnen opleveren voor het milieu in het Oostzeegebied en in andere gebieden;

¹ PB C 294 E van 3.12.2009, blz. 3.

12. benadrukt dat milieukwesties ten volle moeten worden meegewogen en verwerkt in elke soortgelijke aanpak of strategie die in de toekomst wordt ontwikkeld en toegepast in andere macroregio's van de EU, zoals de Donau, de Alpen of het Middellandse Zeegebied;
13. verzoekt de Commissie toe te zien op een doeltreffende samenwerking en coördinatie met de Helcom en de lidstaten van het Oostzeegebied, met het oog op een duidelijke afbakening van taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de uitvoering van het Helcom-actieplan 2007 voor de Oostzee en de bovengenoemde EU-strategie en bijbehorend actieplan, zodat een doeltreffende algemene strategie voor de regio kan worden verzekerd;
14. meent dat de samenwerking tussen de landen in het Oostzeegebied voorrang moet krijgen en moet plaatsvinden op het hoogste politieke niveau van staatshoofden en regeringsleiders, aangezien dit een voorwaarde is voor de bevordering van deze samenwerking en voor het realiseren van politieke ambities; verzoekt met het oog hierop om regelmatige vergaderingen van de staatshoofden en regeringsleiders van het Oostzeegebied;
15. is ingenomen met de invoering van een aparte begrotingslijn in de EU-begroting voor de Oostzeestrategie; is ook verheugd over de 20 miljoen euro die in de begroting 2010 voor deze strategie is uitgetrokken; dringt echter aan op financiering van deze strategie op langere termijn binnen het kader van de EU-begroting, om ook maatregelen die niet door de structuurfondsen worden gedekt te financieren;
16. merkt op dat de uitvoering van de Oostzeestrategie tot dusver zeer traag is verlopen; is van oordeel dat de in de begroting 2010 uitgetrokken middelen kunnen worden gebruikt om de uitvoering te verbeteren; betreurt daarom dat deze middelen nog altijd niet zijn uitbetaald en herinnert de Commissie eraan hoe belangrijk het is dat zij zo spoedig mogelijk worden toegekend voor maatregelen in het kader van de doelstellingen van de Oostzeestrategie.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	7.4.2010
Uitslag eindstemming	+: 54 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Milan Cabrnoch, Martin Callanan, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Edite Estrela, Jill Evans, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Christa Kläß, Jo Leinen, Peter Liese, Kartika Tamara Liotard, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Mario Pirillo, Pavel Poc, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Catherine Soullie, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Glenis Willmott, Sabine Wils
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Bill Newton Dunn, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Bart Staes, Michail Tremopoulos, Thomas Ulmer, Marita Ulvskog

24.3.2010

ADVIES VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME

aan de Commissie regionale ontwikkeling

inzake de strategie van de Europese Unie voor het Oostzeegebied en de rol van macroregio's in het kader van het toekomstige cohesiebeleid (2009/2230(INI))

Rapporteur voor advies: Werner Kuhn

SUGGESTIES

De Commissie vervoer en toerisme verzoekt de ten principale bevoegde Commissie regionale ontwikkeling onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. acht betere verbindingen, waarbij gebruik wordt gemaakt van alle vervoersmodi, van essentieel belang voor de ontwikkeling van een sterkere, geïntegreerdere economie in het Oostzeegebied;
2. acht de betrokkenheid van alle kuststaten hoogst wenselijk voor de bevordering van een efficiënt, interoperabel pan-Europees vervoersgebied waarbij in de uitbreiding gebruikt wordt gemaakt van de hele bestaande infrastructuur, met name die van treinvervoer en zeescheep- en binnenvaart als duurzame transportmiddelen;
3. beklemtoont de specifieke situatie van de Oostzeelanden, die op het moment grotendeels geïsoleerd zijn van het Europese vervoersnet, en is van oordeel dat deze strategie onder meer zou moeten bijdragen aan het wegwerken van het tekort aan goede infrastructuur en toegankelijkheid evenals de geringe mate van interoperabiliteit tussen de diverse nationale vervoersnetten door technische verschillen en administratieve obstakels, om te komen tot een volledig multimodaal vervoerssysteem in de gehele Oostzeeregio;
4. onderstreept dat het Oostzeegebied beter moet worden geïntegreerd in de prioritaire trans-Europese vervoersnetwerken, vooral wat betreft de maritieme snelwegen (TEN-V 21), de uitbreiding van de spoorweg van Berlijn naar de Oostzeekust (TEN-V 1), de verbetering van de spoorweg van Berlijn naar de Oostzeekust in combinatie met de scheepvaartverbinding Rostock-Denemarken en een snellere verbetering en

benutting van de Rail Baltica-as (TEN-V 27); benadrukt daarnaast het feit dat ook de interconnecties tussen het Oostzeegebied en andere Europese regio's via de Baltisch-Adriatische corridor moeten worden voltooid;

5. benadrukt dat het noodzakelijk is het trans-Europese transportsysteem in het Oostzeegebied te ontwikkelen, om zo toegankelijke en aantrekkelijke omstandigheden voor het gebied te creëren en het Oostzeegebied met het Europese verkeersnetwerk te verbinden; is van mening dat de Commissie ook verder permanent toezicht moet blijven houden op de uitvoering van prioritaire projecten en voor de uitvoering ervan sneller de nodige financiering moet toekennen;
6. onderstreept dat het een gemeenschappelijke doelstelling van het Europese Havenbeleid is om de Europese zeehavens concurrerender te maken, aangezien zij dikwijls oneerlijke mededinging ondervinden van havens buiten de Unie, evenals discriminerende maatregelen die op de desbetreffende regionale markten genomen worden door buurlanden van de EU, en wijst in dit verband met name op de situatie van de Oostzeehavens;
7. benadrukt het feit dat het belangrijk is de transportcapaciteit van het Oostzeegebied naar het oosten te vergroten, met name om de transportinteroperabiliteit te bevorderen, in het bijzonder wat het spoor betreft, en het vrachtvervoer aan de grenzen van de Europese Unie te versnellen;
8. is van mening dat bijzondere prioriteit moet worden gegeven aan de verbindingen tussen havens en gebieden in het binnenland, onder andere via binnenwaterwegen, om ervoor te zorgen dat alle delen van het gebied de voordelen van de groei van het goederenvervoer over zee kunnen genieten;
9. benadrukt in dit verband de noodzaak van een effectieve grensoverschrijdende coördinatie en samenwerking tussen spoorwegen, zeehavens, binnenhavens, overslagterminals en logistieke faciliteiten om tot een duurzamer intermodaal transportsysteem te komen;
10. onderstreept het feit dat de korte vaart in de Oostzee en de bijdrage hiervan tot een efficiënt, milieuvriendelijk vervoersnet belangrijk zijn; wijst erop dat het concurrentievermogen van de kortevaartverbindingen moet worden bevorderd, om een efficiënt gebruik van de zee te garanderen; acht het derhalve noodzakelijk dat de Commissie het Europees Parlement zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk eind 2010, een effectbeoordeling voorlegt omtrent de gevolgen van de herziene bijlage VI van het MARPOL-verdrag, waarmee het zwavelgehalte van stookolie voor de scheepvaart in de zwavelemissiebewakingsgebieden in de Noord- en de Oostzee vanaf 2015 wordt beperkt tot 0,1%;
11. benadrukt dat ook in deze regio de scheepvaart milieuvriendelijker moet worden gemaakt door strengere normen te stellen aan plaatselijke en mondiale emissies van schepen en tevens verbeteringen aan te brengen in de motoren en de kwaliteit van de brandstof van schepen;

12. is tevreden met de opname in het actieplan van de Commissie van de doelstelling om van de Oostzee een modelgebied te maken voor schone scheepvaart en een mondiaal voorbeeld op het gebied van maritieme veiligheid; acht deze doelstellingen van cruciaal belang om het toeristische potentieel van het gebied te behouden en te vergroten;
13. erkent dat voor deze doelstelling specifieke maatregelen nodig zijn, inclusief het adequate gebruik van scheepvaartgidsen of zeelieden met aantoonbare ervaring voor de moeilijkste engten en havens en de instelling van betrouwbare financieringsregelingen voor onderzoek en ontwikkeling op het gebied van de duurzame exploitatie van schepen;
14. erkent de uitzonderlijke geografische ligging van het Oostzeegebied, dat mogelijkheden biedt met meer ijver de verbindingen met de EU en de niet EU-buurlanden te versterken en benadrukt het feit dat toerisme belangrijk is voor de regionale economie en wijst op de uitbreidingsmogelijkheden die op dit gebied bestaan; is tevreden met de verklaring die is goedgekeurd op het tweede forum voor het Oostzeetoerisme, waarin gemeenschappelijke promotieactiviteiten, inspanningen om nieuwe internationale markten te vinden en de uitbouw van de infrastructuur worden vermeld;
15. onderstreept de unieke kans die de aantrekkelijkheid van de Hanzesteden in de Oostzeeregio biedt voor duurzaam toerisme en steunt tevens de bevordering van grensoverschrijdend fietstoerisme met de win-win-effecten die dit heeft voor het milieu en voor kleine en middelgrote ondernemingen;
16. is van mening dat ook watersport-, wellness- en spatoerisme, cultureel erfgoed en landschapsschoon een belangrijk potentieel bieden om het profiel van de regio als toeristische bestemming tot ontwikkeling te brengen; benadrukt daarom de noodzaak tot bescherming van natuurlijke kustgebieden, landschappen en cultureel erfgoed als hulpbronnen voor een duurzame toekomstige economie in de Oostzeeregio;
17. is van mening dat een verbetering van de vervoersverbindingen en de verwijdering van de knelpunten niet minder belangrijk zijn en stelt vast dat de problemen bij de grensovergangen aan de oostgrens van de Unie met de Russische Federatie, waar vaak sprake is van lange files van vrachtwagens, met alle risico's van dien voor het milieu, de maatschappelijke rust en de veiligheid van het verkeer en de chauffeurs, door middel van deze strategie opgelost zouden kunnen worden om zo een soepele goederenstroom door de Oostzeeregio te waarborgen.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	23.3.2010
Uitslag eindstemming	+: 36 -: 1 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Magdalena Alvarez, Inés Ayala Sender, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Michael Cramer, Christine De Veyrac, Saïd El Khadraoui, Ismail Ertug, Carlo Fidanza, Knut Fleckenstein, Jacqueline Foster, Mathieu Grosch, Georgios Koumoutsakos, Werner Kuhn, Marian-Jean Marinescu, Gesine Meissner, Hella Ranner, Vilja Savisaar, Olga Sehnalová, Brian Simpson, Dirk Sterckx, Silvia-Adriana Țicău, Georgios Toussas, Giommaria Uggias, Thomas Ulmer, Peter van Dalen, Dominique Vlasto, Artur Zasada, Roberts Zīle
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Zigmantas Balčytis, Philip Bradbourn, Isabelle Durant, Tanja Fajon, Ádám Kósa, Dominique Riquet, Laurence J.A.J. Stassen, Sabine Wils, Janusz Władysław Zemke

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	3.6.2010
Uitslag eindstemming	+: 43 -: 1 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Sophie Auconie, Catherine Bearder, Jean-Paul Besset, Victor Boştinaru, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Francesco De Angelis, Rosa Estaràs Ferragut, Elie Hoarau, Danuta Maria Hübner, Ian Hudghton, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Jacek Olgierd Kurski, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Franz Obermayr, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michail Tremopoulos, Lambert van Nistelrooij, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Bairbre de Brún, Ivars Godmanis, Karin Kadenbach, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Peter Simon, László Surján, Sabine Verheyen